

TERAPIATAKUU VARMISTAA PALVELUJEN SAANNIN!

Inhimillisesti ja taloudellisesti tärkeä terapiatakuu tulee voimaan Suomessa toukokuun alusta parantaen lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita. Alle 23-vuotiaat pääsevät jatkossa mielenterveyspalveluihin kuukauden sisällä tarpeesta. Avun saaminen nopeutuu ja sen viivästyemisestä aiheutuvat ongelmat vähenevät.

Yhteiskunnan reagoiminen muutostarpeisiin on loistavaa. Lasten ja nuorten tarpeet on kuultu ja tehty konkreettiset ratkaisut. Terapiatakuu mahdollistaa uudenlaista kumppanuutta julkisen terveydenhuollon ja yksityissektorin välille. Yhteistyö takaa resurssien tehokkaamman käytön ja täydentävien palveluiden kehittämisen, hyödyntäen sekä hoitoa tarvitsevia että veronmaksajia.

Tuloksellisuuden ja toteutumisen seuranta on keskeistä, jotta resurssit kohdentuvat oikein, tehokkaasti ja palvelut todella vastaavat tarpeisiin. Olemme askel kohti parempaa mielenterveyden tukea nuorille sekä taloudellisesti järkevää toimintatapaa yhteiskunnalle.

Kokemukset toimivat tulevaisuudessa arvokkaana pohjana, kun vastaavia ratkaisuja laajennetaan muihin kuntoutus- ja terapiapalveluihin. Palveluja tulee kehittää entistä kattavammiksi ja vaikuttavammiksi hyödyntäen tarkoituksenmukaisella tavalla julkisen ja yksityissektorin sekä myös kolmannen sektorin palvelutuotantoa.

Kuntoutus-lehti mahdollistaa keskustelun muun muassa edellä mainituista yhteiskunnallisesti tärkeistä asioista. Lisäksi julkaisemme vertaisarvioituja kuntoutukseen liittyviä tieteellisiä tutkimuksia. Tässä lehdessä on kolme tieteellistä tutkimusta, kaksi katsaukset ja analyysit -kategoriaan kuuluvaa artikkelia, yksi hanke-esittely sekä yksi puheenvuoro.

Ensimmäinen tutkimus kohdistuu hoitajien puheeseen työttömän terveystarkastuksista. Aineistona on syksyllä 2022 työttömien terveystarkastuksissa tehdyt haastattelut. Ilmeni, että terveystarkastuksessa ovat samanaikaisesti sairauksia kartoittava ja terveyttä edistävä kansanterveystyö ja monialaisessa yhteistyössä tehty työkyvyn arviointi. Tulosten mukaan työkyvyn tuen ja kuntoutuksen rakenteet sekä ammattilaisten kouluttaminen edistävät henkilöiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Toisessa tutkimuksessa tavoitteena on lisätä ymmärrystä ammatilaisten toimintaan Kelan työikäisten kuntoutukseen ohjaamisessa käyttäytymistieteellisestä näkökulmasta. Kuntoutukseen ohjaamista tarkasteltiin Kelan kuntoutuspsykoterapiassa ja työllistymistä edistävässä ammatillisessa kuntoutuksessa (TEAK). Aineistona oli Kelan aiemman tutkimushankkeen haastattelut. Ohjautumista tarkasteltiin palvelujärjestelmän näkökulmasta. Saatu käyttäytymistieteellinen tieto mahdollistaa jäsennellyn ymmärryksen muodostamisen kuntoutukseen ohjaamisen edellytyksistä.

Kolmas tutkimus tarkastelee kuntoutuksen ydinelementtejä psykoterapiaa kevyemmässä, kuitenkin psykoterapeuttisiin viitekehyksiin perustuvassa etäkuntoutusohjelmassa. Kelan järjestämien lievää tai keskivaikeaa masennusta ja/tai ahdistushäiriötä sairastaville nuorille suunnattujen, etäkuntoutusta ja läsnä kuntoutusta yhdistävien kursien todettiin sisältävän samoja ydinelementtejä kuin muidenkin vastaavien etäkuntoutusohjelmien. Kuntoutuskurssit näyttäytyivät toimivana kuntoutusmuotona. Yksilöllistä tukea ja terapiasuhdetta on mahdollista toteuttaa onnistuneesti myös etäkuntoutusohjelmissa.

Katsaukset ja analyysit -osion ensimmäisessä artikkelissa julkaistaan etäkuntoutukseen liittyvät suositukset psykoterapeuteille perusteluineen. Toisessa artikkelissa tarkastellaan OYS:n sopeutumisvalmennuskursseille osallistuneiden kuntoutujien toimintakyvyn muutosta. Artikkelit vahvistavat sopeutumisvalmennuskursien merkitystä ja tärkeyttä.

Hanke-esittelyssä todetaan kuntoutusalan muutosten edellyttävän työntekijöiden muutoskyvykkyyttä. Asia koskee koko terveydenhuoltoa ja yhteiskuntaa. Tässä Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamassa hankkeessa oli muun muassa tavoitteena tunnistaa työelämässä tarvittavaa osaamista.

Puheenvuorossa kuvataan toimintaterapian näkökulmasta tausesimerkki yläraajaprotetisaatiota koskevasta toiminnasta ja siihen liittyvästä ohjeesta. Hyvien kuntoutuskäytäntöjen jakaminen on myös yksi Kuntoutus-lehden tavoite. Toki puheenvuoron hengen mukaisesti kannustamme kaikkia toimijoita miettimään, miten saisimme hyvät käytännöt sujuvasti ja mahdollisimman nopeasti leviämään kaikille hyvinvointialueille sekä julkiselle ja yksityissektorille – tällöin kaikki voittavat!

Toivotan jälleen lukijoille antoisia hetkiä Kuntoutus-lehden parissa. Toivottavasti lehden artikkelit saavat aikaan runsaasti keskustelua esiin nostamista asioista.

Mika Pekkonen

päätoimittaja

LKT, eMBA, toimitusjohtaja, Kuntoutuskumppani